

SPIS TREŚCI

PRZEDMOWA	7
1. ZASADY BHP W PRACOWNI CHEMICZNEJ	9
2. PODSTAWOWE WIADOMOŚCI I UMIEJĘTNOŚCI NIEZBĘDNE DO PRACY W LABORATORIUM CHEMICZNYM	11
2.1. Podstawowe pojęcia z zakresu chemii analitycznej	11
2.2. Szkło laboratoryjne	13
2.3. Zasady i technika ważenia	16
2.3.1. Wążenie w analizie ilościowej	16
2.3.2. Czulość wagi	19
2.3.3. Wążenie na wadze periodycznej	20
2.3.4. Wążenie na wadze aperiodycznej	21
2.3.5. Zasady korzystania z wag analitycznych	22
2.4. Doprowadzanie naczynek wagowych i tygli do stałej wagi	25
2.5. Zasady analizy miareczkowej	25
3. POBIERANIE PRÓBEK DO BADAŃ LABORATORYJNYCH	38
3.1. Zasady urzędowego pobierania próbek żywności pochodzenia zwierzęcego do badań laboratoryjnych	41
3.2. Transport próbek	45
3.3. Przechowywanie próbek	46
3.4. Przygotowanie próbek do analiz chemicznych	46
3.5. Prezentacja wyników analiz i zasady sporządzania protokołów	46
4. PODSTAWOWE SKŁADNIKI MIĘSA, PRZEMIANY POUBOJOWE I ODCHYLENIA JAKOŚCIOWE	48
4.1. Podstawowe wiadomości o mięsie	48
4.2. Budowa tkanki mięśniowej	50
4.3. Przedubojowe odchylenia od prawidłowej jakości mięsa	57
4.3.1. Martwica mięśni grzbietu	57
4.3.2. Głęboka miopatia piersiowa	58
4.3.3. Żółtaczki i ich diagnostyka różnicowa	59
4.3.4. Obcy zapach i smak mięsa	62
4.4. Przemiany poubojowe zachodzące w tkance mięśniowej i ich wpływ na jakość mięsa	63
4.4.1. Glikoliza	65
4.4.2. Proteoliza	66
4.4.3. Rozkład białek	68
4.5. Odchylenia od prawidłowo przebiegających zmian poubojowych	70
4.5.1. PSE	70
4.5.2. DFD	71
4.6. Budowa i skład tkanki tłuszczowej	72
4.7. Przemiany poubojowe zachodzące w tkance tłuszczowej	79
4.7.1. Jęłczenie hydrolityczne	79
4.7.2. Jęłczenie oksydacyjne	80
5. CHEMICZNE METODY BADANIA MIĘSA	87
5.1. Metody badania składu oraz świeżości mięsa i tłuszczu	88
5.1.1. Oznaczanie zawartości wody (wg PN-73/A82110)	88

5.1.2. Oznaczanie zawartości popiołu (wg PN-89/A-82115)	90
5.1.3. Oznaczanie azotu metodą Kjeldahla i przeliczanie na białko (wg PN-75/A-04018)	92
5.1.4. Oznaczanie zawartości tłuszczu w mięsie i przetworach mięsnych (wg PN-73/A-82111)	97
5.1.5. Oznaczanie PH mięsa i przetworów mięsnych (wg PN-77/A-82058)	100
5.1.6. Ocena barwy mięsa na podstawie ilości wyekstrahowanych barwników hemowych	102
5.1.7. Oznaczanie fosfokreatyny, kreatyny i kreatyniny metodą wysoko sprawnej chromatografii cieczowej	103
5.1.8. Oznaczanie hipoksantyny	104
5.1.9. Oznaczanie liczby kwasowej (wg PN-84/A-85803)	107
5.1.10. Oznaczanie liczby jodowej tłuszczu według Hanusa (wg PN-80/A-86207)	108
5.1.11. Oznaczanie liczby Reicherta-Meissla (wg PN-80/A-86207)	110
5.1.12. Oznaczanie liczby Polenskiego (wg PN-80/A-86207)	112
5.1.13. Oznaczanie współczynnika załamania światła tłuszczu (wg PN-80/A-86207)	113
5.1.14. Oznaczanie liczby zmydlenia (wg PN-ISO 3657: 1994)	114
5.1.15. Oznaczanie substancji niezmydlających się w tłuszczach zwierzęcych. Szybka metoda ekstrakcji heksanem (wg PN-ISO 3596-2: 1994)	116
5.1.16. Oznaczanie substancji niezmydlających się – metoda odwoławcza (PN-ISO 3596-1:1994)	119
5.1.17. Oznaczanie składu kwasów tłuszczowych metodą chromatografii gazowej (wg BN-89/6130-03)	121
5.1.18. Oznaczanie zawartości wody w tłuszczach (wg PN-87-C-04288/12).....	125
5.1.19. Oznaczanie zawartości soli kuchennej (wg PN-73/A-82112)	128
5.2. Metody badania psucia się białek	131
5.2.1. Wykrywanie siarkowodoru (wg PN-53/A-86737)	131
5.2.2. Wykrywanie amoniaku (wg PN-57/A-86762)	132
5.2.3. Oznaczanie amoniaku w mięsie i przetworach	133
5.2.4. Oznaczanie zawartości histaminy w mięsie metodą fluorymetryczną (wg PN-90/A-86786)	134
5.3. Metody badania psucia się tłuszczu	137
5.3.1. Oznaczanie zawartości nadtlenu – liczba Lea (wg PN-84/A-86918).....	137
5.3.2. Oznaczanie wskaźnika TBA w mięsie i produktach mięsnych	139
5.3.3. Wykrywanie aldehydu epihydrynowego (próba Kreisa) (wg PN-84/A-85803)	141
5.3.4. Oznaczanie zawartości aldehydu malonowego w tłuszczu	142
5.3.5. Oznaczanie liczby anizydynowej oraz obliczanie wskaźnika oksydacji tłuszczu TOTOX. (wg PN-93/A-86926)	143
5.3.6. Oznaczanie obliczania wskaźnika oksydacji tłuszczu TOTOX (wg PN-93/A-86926)	146
6. LITERATURA	147